Δελτίο
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΓΟΝΕΩΝ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 11 ΜΑΡΤΙΟΣ 1994
ΣΧΟΛΗ Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟ

ΒΙΒΛΙΑ

Εμμανουήλ Κριαράς, *Η Γλώσσα μας. Παρελθόν και παρόν*, Θεσσαλονίκη 1992, σελ. 542

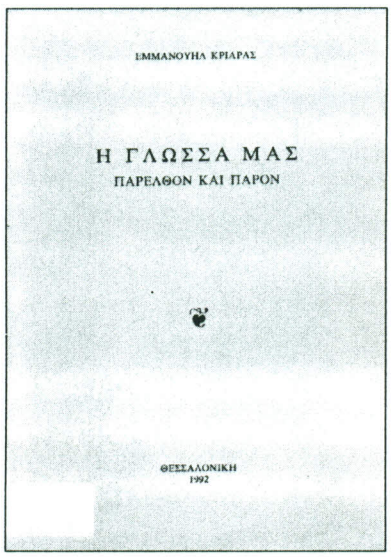

Η προσφορά του Ε. Κριαρά, πανεπιστημιακού δασκάλου και πνευματικού ανθρώπου, είναι αναμφισβήτητη και σημαντική. Με την ακούραστη εργατικότητα και τη μεγάλη μαχητικότητά του πρωταγωνιστεί στην πνευματική ζωή του τόπου, και ιδιαίτερα στον τομέα της γλώσσας.

Το 1992 κυκλοφόρησε ένας τόμος με κείμενά του υπό τον τίτλο «Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ. ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΝ». Πρόκειται για μελέτες και άρθρα που δημοσιεύτηκαν σε περιοδικά και εφημερίδες από το 1980 έως το 1992, καθώς και για κάποια κείμενα που δημοσιεύονται για πρώτη φορά σ' αυτόν τον τόμο. Το περιεχόμενό τους αφορά, βέβαια, τη σύγχρονη γλώσσα.

Η ύλη του βιβλίου έχει καταμεριστεί σε πέντε ενότητες.

Στην πρώτη ενότητα, με το γενικό τίτλο «Ιστορικά του δημοτικισμού» υπάχουν δυο τμήματα. Το πρώτο περιλαμβάνει κείμενα που έχουν καταρτιστεί με αφετηρία ερευνητές καί λογοτέχνες του πρόσφατου παρελθόντος ή και, σπάνια, του παρόντος, οι οποίοι έχουν ασχοληθεί με το θέμα της γραπτής γλώσσας. Η αναφορά γίνεται στους Γ. Ψυχάρη, Κ. Παλαμά, Κ. Άμαντο, Μ. Τριανταφυλλίδη, Γ. Αποστολάκη, Μ. Κουντουρά, Φ. Πολίτη, Ι.Θ. Κακριδή, Π. Χάρη, Κ.Θ.Δημαρά, Λ. Πολίτη, Α. Τσοπανάκη, Λ. Πρεβελάκη, Ν. Σβορώνο, Σ. Καρατζά, I. Sehmoto.

Το δεύτερο τμήμα περιλαμβάνει δημοσιεύματα που και αυτά αναφέρονται στα ιστορικά του δημοτικισμού, που καταρτίστηκαν όμως με αφετηρία όχι τα πρόσωπα αλλά τα γλωσσικά θέματα.

Η δεύτερη ενότητα περιλαμβάνει κείμενα που αναφέρονται στην ορθή χρήση της σύγχρονης γλώσσας.

Η τρίτη ενότητα αποτελείται από κείμενα σχετικά με το θέμα της επαναφοράς των Αρχαίων Ελληνικών στο Γυμνάσιο. Σημειώνουμε εδώ την ξεκάθαρη άποψη του συγγραφέα. «Δε χρειάζεται επαναφορά του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στο Γυμνάσιο. Αν συνέβαινε ένα τέτοιο γεγονός, θα προκαλούσε όχι μόνο 'σύγχυση γλωσσών', αλλά μια πραγματική 'γλωσσική έκρηξη', που θα είχε το αναπόφευκτο επακόλουθο οι μαθητές να μη μαθαίνουν ούτε νέα ούτε αρχαία γλώσσα. Γιατί πρέπει να συνειδητοποιήσομε την αυτοτέλεια της νέας μας γλώσσας από την αρχαία – όσο και αν η τελευταία με τη νέα συνδέεται με δεσμούς που τους σεβόμαστε και που μας επιτρέπουν από την αρχαία να αντλούμε κάθε φορά στοιχεία χρήσιμα για την τόνωση του γραπτού μας λόγου» (σ. 393).

Στην τέταρτη ενότητα ο συγγραφέας περιέλαβε δημοσιεύματα που σχετίζοναι με το μονοτονικό σύστημα καθώς και με διάφορα άλλα ορθογραφικά ζητήματα, όπως για παράδειγμα τη μεταγραφή αρχαιοελληνικών και ξένων κύριων ονομάτων στα Νέα Ελληνικά.

Η πέμπτη ενότητα περιλαμβάνει συνεντεύξεις και δηλώσεις του συγγραφέα για τη σύγχρονη γλώσσα, ενώ η έκτη ενότητα πρόσφατα άρθρα του.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα κείμενα του τόμου απαντούν σε πολλές απορίες κάθε ανθρώπου που ενδιαφέρεται για τη σύγχρονη γλώσσα και μάλιστα με τρόπο απλό και κατανοητό, χωρίς να απουσιάζει, βέβαια, η επιστημονική τεκμηρίωση των θεμάτων.

Στάθης Κουτσούνης
Φιλόλογος